

واکنش اقشار مختلف به کشف حجاب

۷ اردیبهشت ۱۴۰۰ ساعت ۱۴:۴۵

زنان اشراف و رجال درباری اگرچه اکثراً، در ۱۷ دی ماه ۱۳۱۴ به رفع حجاب پرداختند؛ اما در فراهم آوردن زمینه کشف حجاب و یا پیشبرد آن، در مقایسه با زنان طبقه روشنفکر و تحصیل کرده که با نظام جدید آموزشی و سیر تجددگرایی ارتباط بیشتری داشتند، فعالیت چشمگیری نکردند.

قطعا کشور حجاب در ایران، ترکیه و افغانستان - که البته در بازه زمانی مشابه ای انجام شد- آمرانه بود. اما همین پدیده آمرانه در این کشور با شدت و حدت متفاوتی اجرا شد و از این رو میزان واکنش مردم این سه کشور را نیز می بایست متفاوت دانست. شاید ذکر این نکته جالب توجه باشد که نحوه اجرای این پدیده در ایران و افغانستان شدیدتر از ترکیه بود. نکته قابل توجه دیگر اینکه واکنش مردم را نیز در این راستا می بایست با توجه به جایگاه طبقاتی و قشری که در آن قرار داشتند، متفاوت ارزیابی کرد.

«زنان اشراف و رجال درباری اگرچه اکثراً، در ۱۷ دی ماه ۱۳۱۴ به رفع حجاب پرداختند؛ اما در فراهم آوردن زمینه **کشف حجاب** و یا پیشبرد آن، در مقایسه با زنان طبقه روشنفکر و تحصیل کرده که با نظام جدید آموزشی و سیر تجددگرایی ارتباط بیشتری داشتند، فعالیت چشمگیری نکردند. در حقیقت برای آنان مسئله حجاب از بعد تجددگرایی مطرح نبود بلکه بیشتر برای حفظ موقعیت سیاسی - اداری همسران شان رفع حجاب کردند و از طرفداران پر و پا قرص این طرح شدند. در مقابل این دو دسته زنان سایر طبقات شهری قرار داشتند که واکنش آنها اکثراً در برابر کشف حجاب منفی بود. انگیزه مذهبی و سنتی قوی در بین آنها، قرار گرفتن در محیطهای بسته و دور بودن از متن جریات تجددگرایی و زندگی مدرن، آنها را به عکس العمل منفی در مقابل طرح جدید واداشت. در این میان، عکس العمل زنان کارمندان جزء را باید جدا کرد. چرا که آنها طوعاً و کرها ناگزیر به شرکت در مراسم رفع حجاب بودند. و گرنه موقعیت اداری همسرانشان به مخاطره می افتاد. در برابر طبقات مختلف زنانی که ذکرشان رفت، زنان روستایی و عشایری قرار داشتند که کشف حجاب به صورت طبیعی تغییری در زندگانی آنها به وجود نیاورده بود.»

منبع: مهدی صلاح، کشف حجاب: زمینه ها، پیامدها و واکنش ها، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی، ۱۳۸۴، ص

